

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 741

van **KRISTOF SLAGMULDER**

datum: 28 juli 2022

aan **BEN WEYTS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

Studieduurvertraging hoger onderwijs - Verschillen per instelling

Statistiek Vlaanderen rapporteert jaarlijks de gemiddelde studieduurvertraging van de studenten in de hogeronderwijsinstellingen van de Vlaamse Gemeenschap.^[1] We zien ter zake een gestage negatieve trend: veel studenten doen er steeds langer over om hun diploma te behalen. Van de studenten die in het academiejaar 2018-2019 een bacheloropleiding startten, behaalde 30% zijn of haar bachelordiploma binnen de vooropgestelde studieduur. In het academiejaar 2008-2009 lag dat aandeel op 36%. Tussen 2008-2009 en 2018-2019 is het totaal aantal studenten dat start in een bacheloropleiding toegenomen van 49.709 tot 50.994.

Daarnaast wordt er ook gerapporteerd over het studierendement.^[2] Het studierendement van generatiestudenten in een professioneel of academisch gerichte bachelor lag in het academiejaar 2020-2021 op 65%. Het gaat om het percentage studiepunten waarvoor een student slaagt in 1 academiejaar, wat een beeld geeft over de studie-efficiëntie van studenten. Het studierendement van generatiestudenten in een professioneel of academisch gerichte bachelor bleef tussen de academiejaren 2009-2010 en 2020-2021 min of meer stabiel.

Natuurlijk kunnen deze globale cijfers sterk verschillen naargelang van de concrete hogeronderwijsinstelling. Verschillen ter zake zijn afhankelijk van bv. het aanbod van de instelling, de aard van het specifieke curriculum dat door de instelling wordt vormgegeven, de achtergrond van de studentenpopulatie (vooropleiding in het secundair onderwijs, sociaaleconomische status), maar vooral ook van de in voege zijnde instellingsgebonden studievoortgangsmatregelen.

Dat deze laatstgenoemde ingrepen een groot verschil kunnen maken bleek recent uit het nieuws omtrent de cijfers die KU Leuven-rector Luc Sels bekendmaakte^[3] en waaruit bleek dat 24 procent van alle studenten die er dit academiejaar met een bacheloropleiding gestart zijn, meteen in de junizittijd geslaagd zijn. Een opmerkelijk verschil met de voorbije jaren waar dat aandeel slechts tussen 14 en 17 procent lag. Het is van 2008 geleden dat meer dan 20 procent van de generatiestudenten in juni al op alle vakken geslaagd is. De reden voor dit succes wordt toegeschreven aan het feit dat dit het eerste academiejaar was waarin het mijlpalensysteem van KU Leuven van toepassing is, dat een reeks strengere studievoortgangsmatregelen oplegt. De rector stelde dat hij verwacht dat tegen de septemberzittijd zo'n 40% van de gestarte generatiestudenten een studie-efficiëntie van 100% zal hebben en mikt in de verdere toekomst ter zake op zelfs de helft van de gestarte generatiestudenten.

Recent werd in het Vlaams Parlement het decreet ter optimalisatie van de studie-efficiëntie in het hoger onderwijs gestemd. In het decreet wordt een bepaalde maatregel die ook in het mijlpalensysteem van de KU Leuven zit vanaf het academiejaar 2023-2024 Vlaanderenbreed toegepast, namelijk de verplichting om na twee jaar voor al zijn eerstejaarsvakken geslaagd te zijn als voorwaarde om verder te kunnen studeren in die bepaalde studierichting.

Ondanks het feit dat het niet eenvoudig is een trend in de instroom-, doorstroom- en uitstroomgegevens rechtstreeks toe te wijzen aan een bepaalde maatregel, zijn deze wel de basis om maatregelen te monitoren en te evalueren. Normaliter mag men inderdaad verwachten dat een wijziging van studievoortgangmaatregelen hier wel degelijk effect zal hebben, zoals de genoemde casus van de KU Leuven aantoont. Doch om een volledig beeld te krijgen van het effect van een maatregel is monitoring over een langere periode nodig.

Ter opvolging van dit thema krijg ik graag een antwoord op de volgende vragen.

1.
 - a) Kan de minister een overzicht geven van de duur tot het behalen van het eerste bachelordiploma van het aantal generatiestudenten in absolute aantallen per academiejaar voor de starters van de academiejaren 2008-2009 tot en met 2018-2019, dit uitsplitst naargelang van de desbetreffende hogeronderwijsinstelling waar de student is gestart?
 - b) Kan de minister een overzicht geven van de duur tot het behalen van het eerste bachelordiploma van het aantal generatiestudenten uitgedrukt in percentages per academiejaar voor de starters van de academiejaren 2008-2009 tot en met 2018-2019, dit uitsplitst naargelang van de desbetreffende hogeronderwijsinstelling waar de student is gestart?
2. Kan de minister hierbij ook nog eens een extra onderscheid maken tussen academische bachelors en professionele bachelors?
3. Statistiek Vlaanderen geeft voor het eerst ook een overzicht van de studieduur en de vertraging ter zake bij de graduatsstudenten, aangezien we voor het eerst sinds de inkanteling van de graduaten in de hogescholen daar afstuderenden in de statistieken kunnen zien. In 2019-2020 bedroeg het totaal aantal studenten dat startte in een graduatsopleiding 11.030. Toen behaalde 31% van de studenten die dat jaar gestart zijn in een graduatsopleiding het diploma binnen de vooropgestelde studieduur.
Kan de minister ook deze absolute aantallen en relatieve aandelen uitsplitsen naargelang van de desbetreffende hogeronderwijsinstelling waar de student is gestart?
4. In hoeverre zien we ter zake diachrone verschillen die samenvallen met het wijzigen/verstrengen van studievoortgangmaatregelen binnen de desbetreffende instellingen?
5.
 - a) Kan de minister een overzicht geven van het studierendement na één jaar in academische bacheloropleidingen per academiejaar voor de startende generatiestudenten van de academiejaren 2008-2009 tot en met het recentst

gemeten academiejaar, dit uitgesplitst naargelang van de desbetreffende hogeronderwijsinstelling waar de student is gestart?

- b) Kan de minister een overzicht geven van het studierendement na één jaar in professionele bacheloropleidingen per academiejaar voor de startende generatiestudenten van de academiejaren 2008-2009 tot en met het recentst gemeten academiejaar, dit uitgesplitst naargelang van de desbetreffende hogeronderwijsinstelling waar de student is gestart?
- c) Kan de minister een overzicht geven van het studierendement na één jaar in graduaatsopleidingen per academiejaar voor de startende generatiestudenten, dit uitsplitst naargelang van de desbetreffende hogeronderwijsinstelling waar de student is gestart?

6.

- a) Kan de minister een overzicht geven van het cumulatieve studierendement na twee jaar in academische bacheloropleidingen per academiejaar voor de startende generatiestudenten van de academiejaren 2008-2009 tot en met het recentst gemeten academiejaar waar dit voor mogelijk is, dit uitgesplitst naargelang van de desbetreffende hogeronderwijsinstelling waar de student is gestart?
- b) Kan de minister een overzicht geven van het cumulatieve studierendement na twee jaar in professionele bacheloropleidingen per academiejaar voor de startende generatiestudenten van de academiejaren 2008-2009 tot en met het recentst gemeten academiejaar waar dit voor mogelijk is, dit uigetsplitst naargelang van de desbetreffende hogeronderwijsinstelling waar de student is gestart?
- c) Kan de minister een overzicht geven van het cumulatieve studierendement na twee jaar in graduaatsopleidingen per academiejaar voor de startende generatiestudenten, dit uitgesplitst naargelang van de desbetreffende hogeronderwijsinstelling waar de student is gestart?

7.

- a) Kan de minister een overzicht geven van het cumulatieve studierendement na drie jaar in academische bacheloropleidingen per academiejaar voor de startende generatiestudenten van de academiejaren 2008-2009 tot en met het recentst gemeten academiejaar waar dit voor mogelijk is, dit uitgesplitst naargelang van de desbetreffende hogeronderwijsinstelling waar de student is gestart?
- b) Kan de minister een overzicht geven van het cumulatieve studierendement na drie jaar in professionele bacheloropleidingen per academiejaar voor de startende generatiestudenten van de academiejaren 2008-2009 tot en met het recentst gemeten academiejaar waar dit voor mogelijk is, dit uitgesplitst naargelang van de desbetreffende hogeronderwijsinstelling waar de student is gestart?

8. In hoeverre zien we ter zake diachrone verschillen die samenvallen met het wijzigen/verstrengen van studievoortgangmaatregelen binnen de desbetreffende instellingen?

[1] <https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/onderwijs-en-vorming/studieduur-in-het-hoger-onderwijs>

[2] <https://www.vlaanderen.be/statistiek-vlaanderen/onderwijs-en-vorming/studierendement-in-het-hoger-onderwijs>

[3] https://www.standaard.be/cnt/dmf20220719_97750250

BEN WEYTS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN ONDERWIJS, SPORT, DIERENWELZIJN EN VLAAMSE RAND

ANTWOORD

op vraag nr. 741 van 28 juli 2022

van **KRISTOF SLAGMULDER**

1. Het absolute aantal generatiestudenten per categorie voor de studieduur kan de Vlaamse volksvertegenwoordiger terugvinden in tabel 1a op het eerste tabblad. Het relatieve aantal generatiestudenten per categorie voor de studieduur kan de Vlaamse volksvertegenwoordiger terugvinden in tabel 1b op het eerste tabblad. De gegevens werden opgesplitst naar het type opleiding van de eerste inschrijving in het Hoger Onderwijs en de instelling waarin ze daarbij ingeschreven waren. Opgelet: Het is mogelijk dat een student in de loop van zijn of haar loopbaan van type opleiding verandert. Studenten die in de jaren nadat ze generatiestudent waren van soort opleiding veranderden en hun diploma behalen in een niet-bachelor opleiding, zullen verschijnen onder 'Nog geen diploma behaald'. Bovendien is het mogelijk dat studenten van opleiding veranderen binnen hetzelfde type opleiding, waardoor de studieduur oploopt. Om de interpretatie van de evolutie doorheen de tijd te vergemakkelijken worden de instelling getoond zoals ze vandaag bestaan. Dat betekent dat alle herstructureringen en fusies hier reeds mee in verwerkt zijn. De XIOS Hogeschool zal de Vlaamse volksvertegenwoordiger dus niet apart in de tabel terugvinden, maar wel de Hogeschool PXL (waarmee de XIOS Hogeschool fuseerde in 2013). Dit zorgt ervoor dat er geen opvallende overgangen zijn in academiejaar 2013-2014 door de overheveling van de academische opleidingen van de hogescholen naar de universiteiten.
2. Zowel tabel 1a als tabel 1b bevat een onderscheid naar professionele en academische bacheloropleidingen.
3. Het absolute aantal generatiestudenten voor de graduaatsstudenten per categorie voor de studieduur kan de Vlaamse volksvertegenwoordiger terugvinden in tabel 2a op het tweede tabblad. Het relatieve aantal kan hij dan weer terugvinden in tabel 2b. We beperken ons louter tot de nieuwe graduaatsopleidingen en niet de HBO5-opleidingen in afbouw. De Vlaamse volksvertegenwoordiger vindt daar reeds de gegevens voor academiejaar 2019 en 2020 omdat studenten in theorie de volledige studieomvang van de graduaatsopleiding (90 SP) kunnen afwerken in een academiejaar.
4. Tot op heden legt de Codex Hoger Onderwijs geen enkele verplichte studievoortgangsmaatregel op. Het biedt een kader dat de keuze voor het opleggen van studievoortgangsmaatregel bij de instellingen zelf legt. We registreren als overheid niet welke concrete maatregelen een instelling oplegt. We hebben er dan ook geen zicht op wanneer een instelling een bepaalde studievoortgangsmaatregel neemt en op het effect daarvan op de studie-efficiëntie.
5. Tabel 3 op het derde tabblad bevat het aantal generatiestudenten in de academische bachelor, professionele bachelor en graduaatsopleidingen per academiejaar met de eerste inschrijving in het HO, de instelling van hun eerste inschrijving HO en de categorie van het studierendement binnen het eerste academiejaar. We beperken ons opnieuw tot de nieuwe graduaatsopleidingen en laten de HBO5-opleidingen buiten beschouwing. Voor de graduaatsopleidingen is enkel data beschikbaar van academiejaar 2019-2020 en 2020-2021. De gegevens van het huidige academiejaar

2021-2022 worden nergens meegegeven omdat de instellingen nog volop de resultaten van de tweede zitting aan het registreren zijn. Daarnaast kijken we uitsluitend naar inschrijvingen in diplomacontracten. Het studierendement wordt echter wel berekend op basis van actieve inschrijvingen en uitschrijvingen omdat anders een te positief beeld zou ontstaan. Studenten die geen studiepunten hebben opgenomen categoriseren we onder de 0% studierendement. Net zoals in de vorige antwoorden worden ook hier de herstructureringen en fusies van instellingen verwerkt in de data om een evolutie doorheen de tijd te vergemakkelijken.

De startpopulatie bevat dus het aantal studenten dat hun eerste opleiding in het hoger onderwijs aanving binnen een bepaald academiejaar als generatiestudent. Voor die studenten berekenen we vervolgens het totaal aantal opgenomen en verworven studiepunten voor hun eerste academiejaar in dat type opleiding. Het is mogelijk dat een student heroriënteert naar een nieuwe opleiding binnen dezelfde soort opleiding, in dat geval tellen we alle studiepunten van de verschillende opleidingen samen. Ter illustratie, als een student start in een academische bachelor rechten aan de UGent (hij neemt 60 SP op maar slaagt er maar voor 10 SP) en na het eerste semester heroriënteert hij naar een academische bachelor politieke wetenschappen aan de VUB (hij neemt 30 SP op en slaagt er voor 20 SP) dan wordt de student slechts 1x geteld in de tabel. De student wordt geteld onder de academische bachelor en onder de UGent (instelling van de eerste inschrijving in het Hoger Onderwijs). Zijn studierendement is gelijk aan $(10+20) / (60+30) = 33,33\%$. Indien diezelfde student zou heroriënteren naar professionele bachelor, dan zouden de studiepunten van de professionele bachelor niet in rekening worden gebracht. We volgen de studenten immers uitsluitend binnen één type opleiding.

6. Tabel 4 op het vierde tabblad bevat het aantal generatiestudenten in de academische bachelor, professionele bachelor en graduaatsopleidingen per academiejaar met de eerste inschrijving in het HO, de instelling van hun eerste inschrijving HO en de categorie van het studierendement binnen het eerste academiejaar en het tweede academiejaar. We tonen de cijfers t.e.m. het academiejaar van eerste inschrijving 2019-2020 omdat t.e.m. die startpopulatie informatie beschikbaar is over het eerste en tweede academiejaar.

We volgen dezelfde methodiek als bij vraag 6 t.e.m. vraag 8 maar nemen nu zowel alle opgenomen en verworven studiepunten mee van het eerste als het tweede jaar van inschrijving binnen een type opleiding. Door de flexibilisering wordt er in DHO geen volgtijdelijkheid geregistreerd. We weten m.a.w. niet of een student in zijn eerste of zijn tweede jaar zit binnen een opleiding. Dat heeft een grote impact op de berekening van het gevraagde cumulatieve studierendement. We kunnen immers een student die in het eerste academiejaar in zijn eerste jaar van zijn bacheloropleiding zit en in het tweede academiejaar naar het volgende jaar van zijn opleiding gaat niet onderscheiden van een student die in beide academiejaren enkel vakken opneemt van het eerste jaar van de bachelor. Bovendien kunnen studenten vroegtijdig stoppen met hun opleiding of zelfs niet meer inschrijven in het hoger onderwijs. Een dergelijke student zal wel steeds hetzelfde studierendement behouden, ook al schrijft die zich niet meer in in het tweede of derde academiejaar. Neem bijvoorbeeld een student die in het eerste academiejaar 60 SP opneemt en er voor 10 slaagt, maar het academiejaar erna het hoger onderwijs verlaat. De student wordt nog steeds meegenomen doorheen alle tabellen, maar behoudt hetzelfde studierendement $(10+0+0) / (60+0+0) = 16,66\%$.

7. Tabel 5 op het vijfde tabblad bevat het aantal generatiestudenten in de academische bachelor, professionele bachelor en graduaatsopleidingen per academiejaar met de eerste inschrijving in het HO, de instelling van hun eerste inschrijving HO en de categorie van het studierendement binnen het eerste academiejaar, tweede academiejaar en derde academiejaar. We tonen de cijfers t.e.m. het academiejaar van

eerste inschrijving 2018-2020 omdat t.e.m. die startpopulatie informatie beschikbaar is over het eerste, tweede en derde academiejaar. De andere opmerkingen van zowel vraag 5 als 6 gelden hier eveneens.

8. Zie antwoord 4.

BIJLAGE

[Overzicht](#)